

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE KYRGYZ REPUBLIC

720040, Бишкек ш., К. Тыныстанов коч., 257
Тел.: 66-24-42, факс (0312) 62-15-20

257, К. Тунystanov st., Bishkek 720040
E-mail: minedukg@gmail.com

720040, г. Бишкек, ул. К. Тыныстанова, 257
<http://edu.gov.kg>

20 17 ж. «08» 08
№ 03-6/4669
№ _____

**Кыргыз Республикасынын
Билим берүү уюмдарынын
жетекчилерине**

Маалымдама - нускама кат

Ар бир өлкөнүн келечектеги экономикалык жана интеллектуалдык мүмкүнчүлүгү (потенциалы) негизинен жаштардын саламаттыгы, сандык жана сапаттык мүнөздөмөлөрү менен аныкталат. Өспүрүмдөр жана жаштар кыргыз коомунун аялуу бөлүгү болгондуктан терс таасирлерге көп кабылышат жана алардын ден соолугунун саламаттыгына жагымсыз экологиялык кырдаал, туура эмес уюштурулган окуу жана иш аракеттер, дене тарбия жана спортко болгон кызыгуунун жоктугу, туура эмес тамактануу, коопсуз жана жоопкерчиликтүү жүрүм-турум көндүмдөрдүн жоктугу терс таасирин тийгизет. Жаштар арасында спирт ичимдиктерин колдонуу, уулуу жана наркотикалык заттарды колдонуу, тамеки чегүү сыяктуу жаман адаттар олуттуу көйгөй болуп саналат. Мындай жагымсыз жагдайлар коомдук факторлор менен дагы шартталган. Өтө маанилүү факторлор: коомдун адеп-ахлактык негиздеринин өзгөрүүсү; никеге чейинки жыныстык мамилелердин жайылышы; тукум улоо саламаттыгы жаатында билимдин жетишсиздиги. Өлкөдөгү актуалдуу маселелердин бири бул – АИВдин (Адамдын иммунодефицит вирусунун) тарап жаткандыгы. Өспүрүмдөр жана жаштар тамеки чегүү, спирт ичимдиктерин колдонуу, банги заттарды пайдалануу, тукум улоо саламаттыгын сактоо тууралуу маалымдуулугунун төмөндүгүнөн эрте жаштагы төрөт көйгөйүнө кабыл болушат. Ушул сыяктуу маселелерди чечүү үчүн жаңы репродуктивдүү технологиялары колдонууну талап кылат.

... of the ...
... of the ...

Азыркы учурда билим берүү системасынын билим берүү башкармалыктары жана ведомстволорго баш ийген уюмдар тарабынан тарбия жана алдын алуу иштерине көбүрөөк көңүл бурулуп, өспүрүмдөр жана жаштар арасында сергек жашоо, девиантуу жана аддиктивдүү жүрүм-турум, зордук-зомбулук, укук бузууларды жана кылмыштуулукту алдын алуу иштери жүрүп жатат.

2020-жылга чейин Кыргыз Республикасынын калкынын саламаттыгын коргоо жана чыңдоо ("Ден соолук - 2020") Стратегиясын ишке ашыруу максатында, Кыргыз Республикасында 2020-жылга чейин мектеп окуучуларды жана жаштарды тарбиялоо концепциясынын саламаттыкты сактоо жана чыңдоо, сергек жашоо маданиятын түптөө, балдардын жана жаштардын жашоо коопсуздугу боюнча артыкчылыктары аныкталып, Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлиги билим берүүчү видеороликтерди пайдаланууну сунуш кылат.

Аталган роликтер жеткиликтүү жана кызыктуу формада төмөнкүдөй темалар боюнча: "Өспүрүм курактын өзгөчөлүктөрү", "Жаштарда гендер маданиятынын калыптанышы", "Психоактивдүү заттарды колдонууну алдын алуу", "Жаштар арасында зордук-зомбулукту алдын алуу", "Репродуктивдүү саламаттыгы жана жыныстык мамилелер", "АИВди (Адамдын иммунодефицит вирусу) жана ЖЖЖИ (Жыныстык жол менен жугуучу инфекциялар)", "Инсандар аралык мамиле жана чыр-чатактарды чечүү", "Компьютердик көз карандылыкты жана жаштар арасында онлайн-зомбулукту алдын алуу" даярдалып, сабакты ачып берүүгө жардам берет.

Видеороликтер АИВди алдын алуу жана сергек жашоону калыптандыруу боюнча мугалимдерге жана жаш кызматкерлерге жардам иретинде окуучулар жана "тобокелдик-топ" менен ошондой эле өспүрүмдөргө болгон достук мамиле, жаштар, балдар жана жаштар бирикмелеринин борбору менен факультативдик сабактарды, класстан сырткары атайын уюштурулган, алдын алууга багытталган иш-чараларды өткөрүү үчүн пайдаланууга сунуш кылынат.

Төмөнкүдөй темалар боюнча : "Психоактивдүү заттарды колдонууну алдын алуу", "Репродуктивдүүлүк саламаттыгы", "АИВди жана ЖЖЖИ алдын алуу", "Контрацептивдерди (бойго бүтүрбөөчү каражаттарды)кантип тандоо керек?", алдын алуу иш-чараларды роликтердин жардамы менен өткөрүү үчүн мугалим, эксперт катары врач-гинекологду, наркологду, өспүрүмдөргө болгон достук мамиле борборунун адистерин чакырышы керек.

Пайдалануу үчүн сунушталып жаткан видеороликтер ЮНЕСКОнун билим берүүдөгү маалымат технологиялары институтунун өтүнүчү менен Чыгыш Еропа жана Борбор Азия өлкөлөрүндө сергек жашоо боюнча өспүрүмдөр жана жаштар менен иш алып барууда, АИВ ооруларын алдын алуу, сергек жашоону калыптандыруу максатында иштелип чыкты.

Видеороликтерди пайдалануу үчүн Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин адистери, Кыргыз билим берүү академиясы жана

И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин мугалимдери тарабынан иштелип чыккан методикалык сунуштамалар (колдонмо) тиркелет.

Видеороликтерде балдардын ден-соолугуна жана өсүүсүнө зыян келтирип, терс таасирин тийгизе турган маалыматтар жок экендиги тууралуу эксперттик комиссиянын корутундусу берилген. Видеороликтерге тиркелген пайдалануу боюнча методикалык сунуштамалар жана эксперттик корутунду Билим берүү жана илим министрлигинин сайтындагы (<http://edu.gov.kg>) “Мугалим” бөлүмүнө (“Сергек жашоону калыптандыруу” бөлүмчөсү) 2017-жылдын 20-августунда жүктөлөт.

Жогорудагы маалыматтарды кызыкдар болгон тараптарга жеткирип, видеороликтердин мындан ары дагы класстык саатарды жана сабактан тышкаркы иш-чараларды өткөрүүдө алдын алуу багытында колдонууга жардам берүүнүздөрдү өтүнөбүз.

Министрдин орун басары

С.К.Калдыбаев

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE KYRGYZ REPUBLIC

720040, Бишкек ш., К. Тыныстанов коч., 257
Тел.: 66-24-42, факс (0312) 62-15-20

257, K. Tynystanov st., Bishkek 720040
E-mail: minedukg@gmail.com

720040, г. Бишкек, ул. К. Тыныстанов, 257
<http://edu.gov.kg>

20 17 ж. «08» 08

№ 03-6/4669

№ _____

Руководителям образовательных
организаций
Кыргызской Республики

Информационно-инструктивное письмо

Будущий экономический и интеллектуальный потенциал любой страны в значительной мере определяется количественными и качественными характеристиками здоровья, которыми обладает ее молодежь. Подростки и молодежь, как наиболее уязвимая часть нашего общества, подвержены влиянию многих негативных процессов. Отрицательное влияние на состояние здоровья молодежи оказывает неблагоприятная экологическая обстановка, нерационально организованная учебная и трудовая деятельность, сниженная мотивация к занятиям физкультурой и спортом, неправильное питание, отсутствие навыков безопасного и ответственного поведения. Серьезной проблемой является распространение среди молодежи таких вредных привычек, как употребление алкоголя, токсических и наркотических веществ, курения. Неблагоприятная ситуация обусловлена также и социальными факторами. К наиболее важным из них относятся: изменение моральных устоев общества; распространение добрых сексуальных отношений; недостаточное количество знаний в области охраны репродуктивного здоровья. Актуальной в стране является и проблема распространения ВИЧ-инфекции. Низкий уровень информированности подростков и молодежи о вреде курения, употреблении алкоголя, наркомании,

0075456

отсутствие знаний по вопросам сохранения репродуктивного здоровья приводят к проблемам с деторождением и требуют применения новых репродуктивных технологий. В настоящее время органами управления образования и подведомственными организациями системы образования уделяется особое внимание воспитательной и профилактической работе с подростками и молодыми людьми в области здорового образа жизни, профилактики девиантного и аддиктивного поведения, насилия, правонарушений и преступлений в молодежной среде.

В целях реализации Стратегии охраны и укрепления здоровья населения Кыргызской Республики до 2020 года ("Здоровье - 2020"), Концепции воспитания школьников и учащейся молодежи в Кыргызской Республике до 2020 года, в которых определены приоритеты сохранения и укрепления здоровья, формирования культуры здорового образа жизни, безопасности жизнедеятельности детей и молодежи, Министерство образования и науки Кыргызской Республики рекомендует для использования образовательные видеоролики.

Данные ролики в доступной и увлекательной форме раскрывают следующие темы: «Особенности подросткового возраста», «Формирование гендерной культуры молодых людей», «Профилактика употребления психоактивных веществ», «Профилактика насилия в молодежной среде», «Репродуктивное здоровье и сексуальные отношения», «Профилактика ВИЧ-инфекции и ИППП», «Межличностные отношения и разрешение конфликтов», «Профилактика компьютерной зависимости и онлайн-насилия в молодежной среде».

Видеоролики рекомендованы для использования во время информационно-просветительских мероприятий для подростков и молодых людей по профилактике ВИЧ-инфекции и формированию здорового образа жизни, в помощь учителям и молодежным работникам для проведения факультативных занятий, внеклассных и специальных мероприятий профилактического характера с учащимися, в том числе подростками "групп-риска", а также для работы в Центрах дружественного отношения к подросткам, детских и молодежных общественных объединениях.

Для проведения профилактических мероприятий с использованием роликов по темам «Профилактика употребления психоактивных веществ», «Репродуктивное здоровье», «Профилактика ВИЧ-инфекции и ИППП», «Как подобрать контрацептивы», педагогам целесообразно в роли экспертов приглашать на занятие врача-гинеколога, нарколога, специалистов Центров дружественного отношения к подросткам.

Рекомендуемые к использованию видеоролики созданы по заказу Института ЮНЕСКО по информационным технологиям в образовании (ИИТО ЮНЕСКО) для использования в странах Восточной Европы и Центральной Азии вовремя

информационно-просветительских мероприятий для подростков и молодых людей по профилактике ВИЧ-инфекции и формированию здорового образа жизни.

К видеороликам прилагаются методические рекомендации (пособие) по их использованию, разработанные специалистами Министерства образования и науки КР, Кыргызской академии образования и преподавателями Кыргызского Государственного университета им. И. Арабаева.

На видеоролики получено экспертное заключение об отсутствии в них информации, причиняющей вред здоровью или развитию детей. Ссылки на видеоролики, методические рекомендации по их использованию и экспертное заключение по их содержанию будут размещены на сайте Министерства образования (<http://edu.gov.kg>) в разделе «Учитель» (подраздел «Содействие формированию здорового образа жизни») от 20 августа 2017 года.

Просим довести указанную информацию до заинтересованных сторон и оказать содействие по дальнейшему использованию данных видеороликов при проведении учебных занятий и внеклассных мероприятий профилактической направленности.

Заместитель министр

С. К. Калдыбаев